

עפ"ת 23820/08/21 - אלישע מברטה נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ת 23820-08-21 מברטה נ' מדינת ישראל
תיק חיצוני: 10251251251

בפני	כבוד השופט אברהם בולוס
מערער	אלישע מברטה
נגד	
משיבה	מדינת ישראל

פסק דין

1. לפניי ערעור על חומרת העונש בגזר דינו של בית המשפט לתעבורה בחיפה (כבוד השופט אור לרנר) שניתן ביום 6.7.2021.

2. המערער הורשע על יסוד הודאתו בעובדות כתב האישום המתוקן בעבירות של נהיגה בזמן פסילה בניגוד לסע' 67 לפקודת התעבורה, וגם נהיגה תחת השפעת משקאות משכרים בניגוד לתקנה 26(2) לתקנות התעבורה.

כנטען בכתב האישום המתוקן, בתאריך 2.2.2018 המערער נהג ברכב פרטי כשהוא נתון תחת השפעת משקאות משכרים ולמרות פסילה למשך 11 חודשים שהוטלה עליו בבית המשפט לתעבורה בחיפה מתאריך 28.1.18.

3. ההודאה בכתב האישום המתוקן ניתנה במסגרת הסדר טיעון שבגדרו הצדדים הגיעו להסכמות לעניין רוב מרכיבי העונש לרבות הפסילה בפועל והותירו את רכיב המאסר בפועל לשיקול דעתו של בית המשפט. כן הוסכם כי המערער יופנה לשירות המבחן ולממונה על עבודות שירות והצדדים יטענו לעונש כאשר המשיבה תעתור להשתתף מאסר בפועל והפעלת מאסר מותנה בר הפעלה למשך 6 חודשים מתיק מס' 1414-2-16 (להלן: **התנאי**) ואילו המערער יבקש להאריך את המאסר המותנה.

4. התקבל תסקיר משירות המבחן (מיום 13.12.2020) שבגדרו צוין כי כפי התרשמות שירות המבחן המערער לקח אחריות פורמאלית בלבד זאת בשל החשש מהשלכות ההליך המשפטי. גם צוין בתסקיר כי המערער מתקשה להפנים את חומרת מעשיו והשלכותיהם ואף אינו מביע נזקקות טיפולית כלשהי. מכל אלה שירות המבחן התרשם מרמת סיכון גבוהה לביצוע עבירות תעבורה ולא באה המלצה טיפולית כלשהי. במקביל, גם התקבלה חוות דעתו של הממונה (מיום 13.4.21) אשר מצא כי המערער מתאים לרצות מאסר בדרך של עבודות שירות.

5. חשוב לציין, כי במועד שנקבע לשמיעת טיעוני הצדדים לעונש (1.6.21) חזר המערער וביקש להפנותו מחדש לשירות המבחן, כאשר בבקשתו זו הסביר כי קצינת המבחן לא הבינה את דבריו והוא אכן זקוק לטיפול. בהמשך (מספר ימים לאחר מכן) הוגשה גם בקשה בכתב על ידי הסנגור ובה נטען כי החזרת עניינו של המערער לשירות המבחן, דרושה לשם בחינת סוגיית הארכת המאסר המותנה לה לא התייחס שירות המבחן בתסקיר.
6. בגזר-דינו המפורט והמנומק בית משפט קמא דחה את הבקשה להחזרת עניינו של המערער לשירות המבחן. בהקשר זה בית משפט קמא הזכיר כי באשר למערער התקבל תסקיר שירות מבחן מפורט ומנומק וכי ההתרשמות וגם המסקנות שבסופו, בניגוד לטענתו של המערער, מקורן בהבנה מעמיקה ושקילה לכל העובדות הרלוונטיות. עוד הוסיף בית המשפט קמא באותו עניין כי לו אכן המערער באמת ובתמים היה חפץ בשיקומו, היה עליו לשכנע בכנות כוונותיו ולא להסתפק בטיעון כללי וגורף ועוד בסוף ההליך.
7. בגזר דינו בית המשפט קמא עמד על הערכים המוגנים שהופרו, סקר בהרחבה את מדיניות הענישה הנוהגת הן באשר לעבירה של נהיגה בפסילה וגם נהיגה תחת השפעת משקאות משכרים ומצא כי המתחם הסביר נע בין מאסר קצר של מספר חודשים אשר ניתן לרצותו בדרך של עבודות שירות לבין 20 חודשי מאסר בפועל, נוסף לפסילה בפועל לתקופה של 15 חודשים ועד 5 שנים.
8. לעניין הענישה ההולמת את המערער, בית המשפט קמא ציין כי הוא רואה לקבל את רכיבי הענישה המוסכמים לרבות הפסילה בפועל (למשך 15 חודשים) ואילו בעניין המאסר הגיע למסקנה כי אין מנוס מאשר הטלת מאסר על המערער שירוצה בעבודות שירות. בהקשר זה בית משפט קמא נתן את דעתו לחלוף הזמן כשנתיים וחצי מאז האירוע והעובדה שהמערער לא הסתבך מאז בעבירות נוספות. בית משפט קמא התחשב במצבו האישי והמשפחתי של המערער, לרבות השפעת העונש עליו ועל משפחתו. עוד זקף בית המשפט קמא לזכותו של המערער את הודאתו בהזדמנות הראשונה, לקיחת אחריות והחיסכון בזמנו של בית המשפט.
9. מהצד השני, בית המשפט קמא שקל את עברו התעבורתי של המערער הכולל 57 הרשעות קודמות מאז שנת 1996 ואת הרשעתו האחרונה בעבירות של נהיגה תחת השפעת משקאות משכרים ואי-מסירת פרטים בתאונת דרכים בשנת 2015 (גז"ד משנת 2018). בית משפט קמא יחס משקל לחומרה לעובדה כי המערער ביצע את העבירות כשתלויים ועומדים נגדו עונשים של פסילה על תנאי ומאסר על תנאי.
10. בסוף גזר דינו בית משפט קמא הטיל על המערער קנס בסך 1,500 ₪, פסילה מלנהוג במשך 10 חודשים (מעבר לתקופת הפסילה עד תום ההליכים למשך 5 חודשים), פסילה על תנאי, מאסר למשך 4 חודשים וכן הפעלת המאסר המותנה שנקבע בתיק בבית המשפט לתעבורה בחיפה ביום 28.1.2018 בתיק 1414-02-16 למשך 6 חודשים כך שחציו ירוצה בחופף והחצי השני במצטבר. סך הכול ירצה המערער 7 חודשי מאסר בפועל בדרך של עבודות שירות.
11. בערעור המערער טען שתי טענות. הראשונה, לשיטתו בית המשפט קמא הקפיד עמו משדחה את בקשתו לקבלת תסקיר נוסף משירות המבחן לפני שמיעת הטיעונים לעונש. השנייה, לגישתו בית המשפט קמא נקלע לטעות

משראה להפעיל את המאסר המותנה בחופף אך ורק באופן חלקי, שכן המערער בדעה כי היה נכון במקרה זה להפעיל מאסר זה בחופף באופן מלא.

מנגד, המשיבה בדעה כי גזר דינו של בית המשפט קמא מאוזן ובגדרו נשקלו באופן יסודי טענות הצדדים. בית משפט קמא נתן את דעתו לחומרת העבירות, למדיניות הענישה, לנסיבותיו האישיות של המערער ובקביעת העונש אף הקל עם המערער. אין כל הצדקה להתערבותה של ערכאת הערעור שכן לא נמצאה כל טעות בגזר דינו של בית משפט קמא.

12. באשר לטענתו הראשונה לפיה היה נכון כי עניינו של המערער יופנה בשנית לשירות המבחן לפני מתן גזר הדין, אני סבור כי טענה זו דינה דחייה. עיינתי בתסקיר שירות המבחן וכפי שציין בית המשפט קמא המדובר בתסקיר מפורט כאשר המסקנות שבסופו הן מבוססות ונחרצות ולפיהן לקיחת האחריות הינה פורמאלית והמערער עצמו לא הביע כל נזקקות טיפולית וסירב להתמסר לכל הליך שיקומי.

אף יתרה מכך, לשם הזמנת תסקיר, לא כל שכן עדכני ונוסף למקורי, חייבת להיות תכלית. שעה שעסקין בעבירות חמורות שבוצעו כאשר מרחף מעל המערער מאסר מותנה, נוכח עברו התעבורתי המכביד של המערער וכלל הנסיבות, הרי גם לו באה המלצה חיובית להארכת התנאי מאת שירות המבחן, אני סבור כי סיכויי קבלת המלצה זו הינם קלושים עד מאוד. כידוע, הענישה הראויה לעבירה של נהיגה בזמן פסילה כוללת בחובה לרוב גם מאסר בפועל (רע"פ 7612/13 **שמעון אמסלם נ' מדינת ישראל**, פסקה 9 (18.3.14)); דבר הנכון ביתר שאת באשר למורשעים בעלי עבר תעבורתי מכביד, וביחוד כאלה שעומד ותלוי נגדם מאסר מותנה, כפי המערער (רע"פ 5638/13 **נכפולגר נ' מדינת ישראל** (15.1.2014); רע"פ 321/14 **סלאמה נ' מדינת ישראל** (26.01.2014); רע"פ 10424/06 **לודויה נ' מדינת ישראל** (22.2.07)). ועוד, נהיגתו של המערער הייתה בפסילה אולם גם תחת השפעת משקאות משכרים עבירה חמורה בפני עצמה המחייבת הטלת עונשים מרתיעים (רע"פ 6439/06 **קריטי נ' מדינת ישראל** (19.10.06); רע"פ 3351/09 **שמרית משה נ' מדינת ישראל**, פס' ה (7.5.09); רע"פ 2508/11 **סמולנסקי נ' מדינת ישראל** (31.3.11); רע"פ 5510/12 **אסף בון נ' מדינת ישראל** (18.7.12)). לאור זאת, משלא ניתן להימנע במקרה זה מהטלת רכיב של מאסר בפועל, וכקבוע בסע' 56 (א) לחוק העונשין התשל"ז-1977 (להלן: **חוק העונשין**), הרי הארכת תקופת התנאי אינה אפשרית כלל ועיקר.

חיזוק למסקנתי אני גם מוצא בעובדה שהמערער נזכר לעתור לקבלת תסקיר נוסף בסוף ההליך ומבלי שהונחה תשתית ולו לכאורית שתעיד על שינוי כן שהמערער עבר, על תחילתו של הליך שיקומי או אף היתכנותו של הליך כזה. משכך הם פני הדברים, ומשלא הונחה תשתית כלשהי אשר תלמד כי חל שינוי שיצדיק בחינה נוספת, לא היה כל טעם בפנייה חוזרת לשירות המבחן.

13. באשר לטענה השנייה, אף היא מחוסרת יסוד. כידוע, מאסר מותנה מיועד להרתיע מפני ביצוע עבירות נוספות כלפי מי שעבר עבירות דומות בעבר (רע"פ 2472/15 **שורצמן נ' מדינת ישראל**, פסקאות 10-11 (21.5.15)). כקבוע בסע' 58 לחוק העונשין, הכלל הינו הצטברות העונשים, ומכלל זה ניתן לסטות ולהורות על חפיפת המאסרים בקיומם של "טעמים שירשמו" (ע"פ 4654/03 **ווליד נ' מדינת ישראל**, פס' 26 (26.6.06)), מכאן סטייה מכלל זה

אפשרית רק בהתקיים נסיבות מיוחדות (ע"פ 3869/09 **יצחק סילמן נ' מדינת ישראל**, עמ' 5 (28.12.09); ע"פ 2774/12 **אלברט אבשלומוב נ' מדינת ישראל**, פס' 22 (19.3.13)).

הדבר הינו נכון ביתר שאת בעברין מועד כפי ענייננו: **"יש להדגיש, ענישה מצטברת היא ענישה המדגישה מדיניות הרתעתית...ומדיניות זו הולמת מקרה של עברין מועד ששב ומבצע עבירות שבגין כבר הורשע בעבר"** (ע"פ 4517/04 **מסארוה נ' מדינת ישראל**, פ"ד נט(6) 119, 134 (10/03/05)). כאשר בית משפט קמא הורה על חפיפה חלקית בכך בא לקראת המערער בהיעדרם של טעמים כלשהם שיכולים לבסס אף לא קביעה זו.

14. הערעור נדחה.

15. המערער יתייצב לתחילת ריצוי עונש המאסר בעבודות שירות ביום 10.10.21 שעה 8:00 אצל הממונה על עבודות שירות ביחידת ברקאי-עבודות שירות, שלוחת צפון, מתחם כלא מגידו, צומת מגידו.

המזכירות תעביר עותק מפס"ד לממונה על עבודות השירות

ניתן היום, כ"ד תשרי תשפ"ב, 30 ספטמבר 2021, בנוכחות הסנגור עו"ד אסדי וב"כ המדינה, עו"ד שלי זאבי.